

Dette udvidet resumé er udgivet i det elektroniske tidsskrift

Artikler fra Trafikdage på Aalborg Universitet
(Proceedings from the Annual Transport Conference at Aalborg University)

ISSN 1603-9696

<https://journals.aau.dk/index.php/td>

Nyt opdateret værktøj til planlægning og vurdering af supercykelstier

Ida Nygaard, q12y@kk.dk, Supercykelstisamarbejdet i hovedstadsregionen

Kristian Løbner, kl@urbancreators.dk, Urban Creators

Marie Kåstrup, mk@urbancreators.dk, Urban Creators

Mette Kathrine Frost, meka@urbancreators.dk, Urban Creators

Abstrakt

Hvordan sikre man at regionale supercykelstier har en høj standard, som er kendetegnet ved ensartethed i standarder på tværs af kommuner? Supercykelstisamarbejdet i hovedstadsregionen har netop udviklet et nyt rutevurderingsværktøj med hjælp fra Urban Creators. Værktøjet er designet til at vurdere i hvor høj grad cykelinfrastrukturen på en strækning møder de anbefalede standarder for supercykelstier.

Værktøjet er opbygget i Excel og struktureret i seks kategorier, der hver især afspejler vigtige temaer i Koncept for Supercykelstier, hvor brugeren indtaster relevante oplysninger om en rute, og værktøjet beregner derefter en samlet vurdering af ruten baseret på de forskellige kategorier. Resultaterne præsenteres grafisk for at give et hurtigt overblik over rutens kvalitet, og udpege hvor der er plads til forbedringer, samt hvor en rute allerede følger konceptets anbefalinger på tilstrækkelig vis.

Dette rutevurderingsværktøj forventes at blive offentligt tilgængeligt på Supercykelstisamarbejdets hjemmeside i løbet af 2024 for at støtte kommunale planlæggere og rådgivere i deres arbejde med at skabe bedre cykelinfrastruktur. På oplægget vil værktøjet blive præsenteret.

Tværkommunalt samarbejde om højklasset cykelinfrastruktur

Supercykelstierne er det tredje ben i den regionale transportplanlægning i hovedstadsregionen. De udgør et sammenhængende net af højkvalitets cykelpendlerruter, som er kendetegnede ved en ensartethed i standarder både i forhold til anlæg men også i forhold til genkendelighed og synlighed – også på tværs af kommunegrænser.

28 kommuner og Region Hovedstaden samarbejder om at etablere gode cykelforbindelser på tværs af kommunegrænser, der skal gøre det nemmere og mere sikkert for pendlere at vælge cyklen som transportmiddel. Supercykelstierne er planlagt så de forbinder arbejdspladser, uddannelsesinstitutioner og boligområder i et sammenhængende net, der forbinder kommuner og er lette for pendlere at orientere sig på.

I dag forbinder supercykelstinet i hovedstadsregionen 21 kommuner via 16 etablerede supercykelstier, men nettet udvides hvert år. Visionen for samarbejdet er at skabe et net, der binder kommuner og regionen sammen med over 60 supercykelstier – svarende til mere end 850 kilometer supercykelsti. På de 16 evaluerede supercykelstier er der målt en gennemsnitlig stigning på ruterne på 52 % fra før de blev etableret til umiddelbart efter. 14 % af de nye cyklister på supercykelstierne valgte tidligere bilen. Den gennemsnitlige turlængde på ruterne er 13 km. Efter færdiggjort ruteevaluering monitorerer Supercykelstisamarbejdet stadig cykeltrafikkens udvikling på ruterne. Og her er der registreret en stadigt stigende popularitet. Tællinger viser en gennemsnitlig stigning på 75 % i cykeltrafikken på ruterne fra før de blev etableret sammenlignet med tællinger fra 2023.

De store stigninger i cykeltrafikken på supercykelstinet kan blandt andet tilskrives netværkseffekten mellem de etablerede ruter - og hermed det fælles, tværgående samarbejde, som de 28 kommuner i Supercykelstisamarbejdet har opbygget over de sidste 15 år.

Koncept for Supercykelstier

At lave supercykelstier er mere end blot at anlægge nye cykelstier. I hovedstadsområdet løber supercykelstier oftest på eksisterende infrastruktur. Derfor består realiseringen af supercykelstier også ofte af etablering af missing links for at få en sammenhængende rute og opgradering af eksisterende infrastruktur til supercykelstistandarder. Da cykelinfrastruktur typisk er på kommunale veje, er det oftest også kommunerne, der har vejmyndigheden. I Supercykelstisamarbejdets 28 kommuner er omgivelserne og de geografiske og organisatoriske præmisser ofte meget forskelligartede. Det stiller særlige krav til både fleksibilitet og genkendelighed i konceptet for de tværkommunale supercykelstier. Brugere af supercykelstierne har ikke nødvendigvis for øje, hvilken kommune de befinder sig i. I stedet fokuserer de på kvaliteten af den infrastruktur de cykler på, og om det er muligt at finde vej. Så for at sikre den gode cykleoplevelse på tværs, er det derfor væsentligt at fokusere på en høj grad af sammenhæng, fælles standarder og koordinering mellem kommunerne. Derfor arbejder Supercykelstisamarbejdet med fem kvalitetsmål for supercykelstier for at kunne understøtte den gode cykleoplevelse:

Sammenhæng

En supercykelsti skal give pendlere adgang til en logisk og direkte rute, som forbinder arbejds-, uddannelses- og boligområder samt kollektive transportknudepunkter. Den skal være sammenhængende, forbinde på tværs af kommuner og være nem at finde for pendlere.

Fremkommelighed

På en supercykelsti skal det være nemt at komme frem uanset hastighed. En supercykelsti skal gøre det muligt at opretholde sit eget flow med så få stop og forhindringer som muligt. Fremkommelighed skal også sikres gennem brede cykelstier med mulighed for, at cyklister trygt kan passere hinanden

Komfort

En supercykelsti skal gøre pendlerturen til en behagelig oplevelse ved at have jævn belægning og høj grad af drift og vedligehold. Den skal mindske gener fra omgivelserne og tilbyde god service til pendlere

Sikkerhed

En supercykelsti skal være sikker og nem at forstå. Der skal tilbydes et højt niveau af sikkerhed gennem sikre infrastrukturløsninger, belysning og gode oversigtsforhold. Supercykelstien skal være synlig for omgivelserne og understøtte sikker interaktion mellem trafikanter.

Tryghed

På en supercykelsti skal cyklister kunne føle sig trygge. Det stiller krav til både infrastruktur og vedligehold hele året. Supercykelstien skal desuden forløbe i omgivelser, der bidrager til følelsen af tryghed.

For på bedste vis at imødekomme de fem kvalitetsmål for supercykelstier er Supercykelstisamarbejdet blevet enige om fælles anbefalinger til standarder for design og realisering af supercykelstier. De fælles anbefalinger er samlet i et fælles koncept, Koncept for Supercykelstier.

Supercykelstiernes rutevurderingsværktøj – koncept på formel

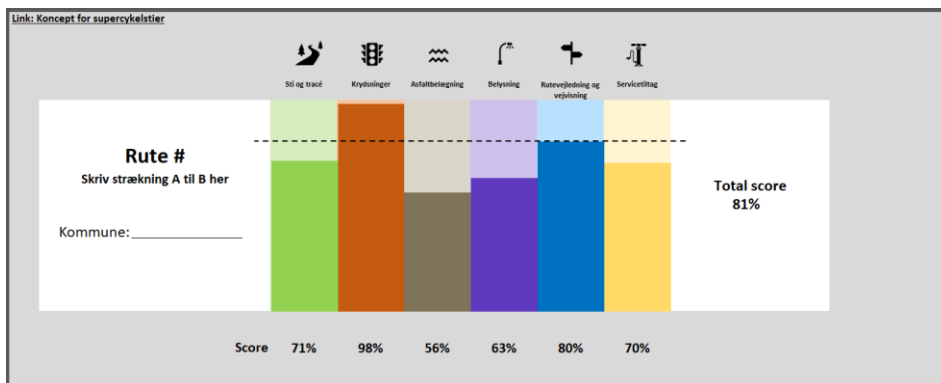
For at gøre Konceptet for Supercykelstier mere operationaliserbart både i forhold til konkrete anlægs løsninger på supercykelstierne og for at sikre ensartethed på tværs af kommuner, har Supercykelstisamarbejdet med hjælp fra Urban Creators udviklet et rutevurderingsværktøj. Værktøjet kan vurdere i hvor høj grad en strækning møder anbefalinger i Konceptet for Supercykelstier og på den måde kan det hjælpe med at udpege, hvilke forbedringer langs en rute, der med fordel kan indgå i et anlægsprojekt af supercykelstier.

Værktøjets opbygning

Rutevurderingsværktøjet tager udgangspunkt i Konceptet for Supercykelstiers anbefalinger omkring design og udformning af infrastruktur løsninger, hvor der blandt andet er anbefalinger til stibredder, krydsninger, indretning af signalanlæg, belægning, belysning, og servicetiltag. Værktøj er bygget op i Excel. I udviklingen af værktøjet har der været lagt særlig vægt på det grafiske udtryk. Både i forhold til udfyldning, men også i forhold til at man gennem visualiseringer af parametre, hurtigt kan se, hvad der gør en strækning til en god supercykelsti samt hvor der er plads til forbedringer.

Værktøjet er inddelt i seks kategorier: Sti og tracé, Krydsninger, Asfaltbelægning, Belysning, Rutevejledning og vejvisning, Servicetiltag. Ved at indtaste strækningens information beregner rutevurderingsværktøjet i hvor høj grad en strækning møder anbefalinger inden for hver af de seks kategorier. Hver kategori har en fane, som alle er bygget op på samme måde med henholdsvis et indtastningsområde og et resultatområde. I indtastningsområdet indtastes relevante oplysninger om en rutestrækning relateret til fanens kategori. Det kan f.eks. være antallet af km en cykelsti har en bestemt belægningskvalitet, eller antal af lyskryds man møder på strækningen. For brugervenlighedens skyld er værktøjet designet således, at alle hvide felter, er de felter, hvor der kan/skal indtastes oplysninger. Bag alle indtastninger af parametre ligger en vægtning. Det vil sige, en vægtning der afgør, hvor meget et parameter skal vægte i den samlede vurderingsscore i en kategori.

Udover beregninger i hver af de seks kategorier, beregner værktøjet også en samlet vurdering på tværs af de seks kategorier for hele strækningen. I denne vægter nogle af kategorierne højere end andre. Denne vægtning er baseret på "hvor vigtigt" en kategori er for oplevelsen af standarden på supercykelstien. For eksempel vægter kategorien "Sti og Tracé" højere end "Belysning" i den samlede vurdering. Den samlede vurdering vises i en resultatfane, der opsummerer en strækningens resultat på tværs af resultaterne i alle kategorierne. Denne visning er designet, så det ligner en mixerpult (som vist i figur 1), og man kan hurtigt gennemskue hvilke kategorier, man med fordel kan arbejde videre på, for at opnå et bedre resultat og i hvilke kategorier en rutestrækning følger anbefalinger til konceptet tilstrækkeligt.

Figur 1: Eksempel på resultatfane

Værktøjets potentiale

Værktøjet samt tilhørende registreringsskema vil i løbet af 2024 blive offentligt tilgængeligt på Supercykelstisamarbejdets hjemmeside for Koncept for Supercykelstier. På den måde bliver værktøjet mere tilgængeligt for kommunale planlæggere eller rådgivere, der sidder med anlægsprojekter af supercykelstier eller andre cykelprojekter. Værktøjet skal i den forbindelse kunne hjælpe planlæggeren med at vælge de løsninger langs en strækning, som har cyklistens oplevelse af komfort, fremkommelighed, sikkerhed, tryk i fokus.

Under dette oplæg vil værktøjet blive præsenteret, og sessionens deltagere vil blive præsenteret for overvejelserne bag samt blive guidet igennem brugen af værktøjet.